

ความเป็นมาของปัญหา

เด็กวัยรุ่นในประเทศไทยจะต้องดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ความเปลี่ยนแปลงบางอย่างอาจค่อยเป็นค่อยไป แต่บางครั้งอาจเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ในสภาพการณ์เช่นนี้ ระบบการศึกษาจะดำเนินอย่างไร จึงจะสามารถเตรียมเด็กวัยรุ่นให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เช่นนี้ บางคนอาจกล่าวว่า เรื่องเช่นนี้ไม่ใช่ปัญหาที่โรงเรียนควรเอาใจใส่ แต่บางคนมีความเห็นว่า โรงเรียนไม่ควรแยกตัวออกจากสังคมและความเปลี่ยนแปลงของสังคม ตามหลักฐานที่ปรากฏโดยทั่วไป เราจะเห็นว่าฝ่ายหลังเป็นฝ่ายถูก¹ เมื่อโรงเรียนมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม โรงเรียนจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างไร อย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งสำคัญหลังวันที่ 14 ตุลาคม 2516 เราจะเห็นว่ามีกรรมาธิการเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาหลายอย่างหลายประการ และชาวที่เรียกร้องมากที่สุดคือ "เรื่องหลักสูตรและตำราเรียนในระดับมัธยมศึกษา"² อันเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

นอกจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงแล้ว ยังมีสาเหตุอีกหลายประการ³ ที่ทำให้หลักสูตรมัธยมต้องเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

¹ สแตนเลย์พี, รองลึก และ กอ สวัสดิ์พานิชย์, การมัธยมศึกษา การวางแผนกำลังคนและการศึกษาในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2509), หน้า 7.

² คณะกรรมการบริหารโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนที่ 3, รายงานการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2518 (กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์พีระพัชรา, 2518), หน้า 21.

³ วิเวก ปางพุฒพงศ์, "จุดหมายหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518" มิตรครู, ปีที่ 17 ฉบับที่ 9, 14 พฤษภาคม 2518, หน้า 18 - 19.

วัฒนธรรมและหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิม คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาปี พ.ศ.2503 ก็ใช้มานานถึง 15 ปี

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เราจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ประชาชนสนใจเรื่องการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม ไม่เหมือนกับสมัยก่อน เรื่องการเมืองนั้นถือว่าเป็นเรื่องของรัฐบาลและนักการเมืองเท่านั้น นอกจากประชาชนจะสนใจทางการเมืองแล้ว เด็กวัยรุ่นของเราเริ่มเปลี่ยนความสนใจอื่น ๆ มาสู่เรื่องการเมืองมากขึ้น จนกระทั่งบางครั้งมีการเรียกร้องให้รัฐบาลทำอย่างนั้นอย่างนี้ ในการจัดการศึกษาหลักสำคัญอย่างหนึ่ง คือ จัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน แต่หลักสูตรมัธยมศึกษาเดิมบรรจุเรื่องการเมืองไว้น้อยมาก ดังนั้น หลักสูตรมัธยมศึกษาในปัจจุบันควรจะได้นำเรื่องการเมืองไว้ในหลักสูตรให้มากขึ้นและอย่างเหมาะสม

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อเรามองย้อนดอยหลัง เมื่อ 5 ปีที่ผ่านมาลงไป แล้วมองภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันจะเป็นได้ว่าแตกต่างกันมาก เช่น ความเป็นอยู่ ค่าของเงิน การทำงานทำ การผลิตเป็นต้น การทำงานทำสมัยนี้หายาก จนเกิดปัญหาว่างงาน นอกจากนั้น ยังมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอีกหลายอย่าง แต่ "ปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ การศึกษาสามารถจะช่วยแก้ไขได้ ถ้าเราจัดการศึกษาให้เหมาะสม"⁴ แสดงว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันยังจัดไม่ดีและไม่เหมาะสม จึงสมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขใหม่ การปรับปรุงทางการศึกษานั้นควรต้องปรับปรุงด้านหลักสูตรก่อน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกเราพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้สิ่งต่าง ๆ ต้องเปลี่ยนตามไปด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่า "ในโลกซึ่งวางรากฐานอยู่บนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี"⁵ โดยเฉพาะ

⁴เจดีย์ บุริภักดิ์, "การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ" วารสารเศรษฐศาสตร์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 6, ตุลาคม - พฤศจิกายน 2574, หน้า 19.

⁵กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), บทนำ.

การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนตามไปอย่างรวดเร็วเพราะ ความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในประเทศของเรายังอยู่ในความยากจน ความหิว และไม่มีอะไรจะบรรเทาได้ นอกจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังคำกล่าวของท่านบ็อบิตเยาหรือลาลเนห์ว่า "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้นที่สามารถจะแก้ปัญหาการบรรเทาความหิว ความยากจน การที่มีผู้คอยยากในประเทศที่ร่ำรวย การบรรเทาโรคร้ายไข้เจ็บ ปัญหาการถือโซกลาง ปัญหาการไข้และรักษาทรัพยากร เพื่อออกมาสำหรับลูกหลาน..... ใครเล่าจะดื่มวิทยาศาสตร์ได้ ทุกแง่ทุกมุมทุกหัวเลี้ยวหัวต่อเราต้องพึ่งวิทยาศาสตร์ อนาคตขึ้นอยู่กับวิทยาศาสตร์และผูเป็นเพื่อนกับวิทยาศาสตร์"⁶ เมื่อการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนไปตามวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว เป็นสิ่งแน่นอน หลักสูตรต้องเปลี่ยนไปตามด้วย หรือมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อบรรจุความรู้ความคิใหม่เข้าไป

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมก็เป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาเปลี่ยนแปลง เพราะเด็กนักเรียนได้รับวัฒนธรรมจากต่างประเทศแล้วนำความคิดทางวัฒนธรรมเหล่านี้ เข้ามาปฏิบัติในโรงเรียน และเรียกร้องทางโรงเรียนให้ปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างตามความต้องการของตน และการปรับปรุงทางโรงเรียนก็ส่งผลสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรควรปรับปรุงใหม่ด้วย

นอกจากนั้นเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2517 รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดหน้าที่ ที่จากรณาเสนอแนวทางวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และลักษณะอื่นๆ เพื่อให้ เหมาะสมกับกาลสมัย⁷ จากข้อเสนอคณะกรรมการนี้เอง จึงเป็นแรงผลักดันอันสำคัญที่ทำให้หลักสูตรมัธยมศึกษาต้องปรับปรุงใหม่

⁶ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁷ บทบรรณาธิการ "การวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา" วารสารครุศาสตร์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 4, สิงหาคม - ตุลาคม 2517, หน้า 5.

และยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้มีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงของนักวิชาการในไประเทศ ซึ่งพยายามคิดค้นหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อให้คนจัดการศึกษาระดับมัธยมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเรื่องที่จะช่วยทำให้การจัดการศึกษาดีขึ้นก็คือ การพัฒนาหลักสูตร

ถ้าพิจารณาในแง่ประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ยูเนสโกจัดให้ประเทศไทย อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาค่ำสุด ตัวอย่างเช่น สายสามัญปีการศึกษา 2513 มีนักเรียนทั้งหมด 507,000 คน สอบตกเสีย 55,010 คน คิดค่าใช้จ่ายต่อรายหัวละ 1,200 ก็เป็นเงินประมาณ 66 ล้านบาท⁸

จากผลการวิจัยเรื่องมัศึกษาก็สรุปไว้ว่า⁹ หลักสูตรและแบบเรียนของมัธยมสายสามัญและสายอาชีพมีความคล้ายคลึงกันมีปัญหาการเรียนซ้ำเรื่องเรียนมาแล้ว หลักสูตรค่อนข้างจะตายตัวนักเรียนไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความถนัด แบบเรียนไม่ทันสมัย ปัญหาเกี่ยวกับห้องสมุดคือ ไม่ใช่ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ อุปกรณ์การสอนไม่พอเพียง และการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2503 ก็ได้สรุปข้อบกพร่องต่าง ๆ ไว้ถึง 36 ข้อ ว่าหลักสูตรไม่เหมาะกับสภาพสังคมปัจจุบัน¹⁰

⁸ ุบทนำ, "มัธยมซุมทางอันสืบสน" ศูนย์ศึกษา, ปีที่ 18 ฉบับที่ 2, สิงหาคม - ธันวาคม 2515, หน้า 11.

⁹ กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ประมวลบทความเกี่ยวกับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513), หน้า 73.

¹⁰ กองพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ, "รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา "พ.ศ. 2503", วารสารการวิจัยทางการศึกษา, เล่มที่ 4 ฉบับที่ 2, พฤษภาคม - สิงหาคม 2517, หน้า

จากเหตุผลและสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จึงทำให้กระทรวงศึกษาต้องรีบปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา แต่ด้วยเหตุผลหลายประการที่ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายก่อน มัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาในระดับอื่น อย่างเช่น คุณหญิงอัมพร มีศุข ในฐานะอธิบดีกรมวิชาการกล่าวว่า¹¹ การที่เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนเพราะมีเหตุผลทางการเมืองมาเกี่ยวข้องด้วย และการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องกันหลายฝ่าย ยากแก่การดำเนินการปรับปรุงในระยะเวลาอันสั้น

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายใหม่ปี 2518 นี้ โรงเรียนได้รับทราบเป็นทางการว่าเปลี่ยนแปลงและเริ่มเนใหม่เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2518 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มใช้หลักสูตรพอดี มีเวลาเตรียมตัวเพียง 3 เดือน แทนที่จะเป็น 3 ปี¹² จากการใช้หลักสูตรอย่างกระชั้นชิดเช่นนี้ น่าจะเกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายในการใช้หลักสูตร ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนในภูมิภาคจะมีผู้วิจัยกลุ่มอื่นทำการวิจัย

สรุป สาเหตุที่ทำให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับ พ.ศ. 2503 เปลี่ยนแปลงมาเป็นหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 เพราะการเปลี่ยนแปลงและอิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจ ความเจริญของงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางสังคม การเปลี่ยนแปลงของนักวิชาการและหลักสูตรใช้มานานถึง 15 ปี ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายปี 2518 นี้เป็นไปอย่างกระชั้นชิด โรงเรียนมีเวลาเตรียมตัวน้อยมาก จึงน่าจะทำให้การใช้หลักสูตรมีปัญหามาก ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

¹¹จักรสิน พิเศษสาทร และ โสภณ จันทรน้อย, "การปรับปรุงหลักสูตร : สัมภาษณ์คุณหญิงอัมพร มีศุข" วิทยาสาร, ปีที่ 26 ฉบับที่ 16, 15 พฤษภาคม 2518, หน้า 11.

¹²คณะกรรมการบริหารโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนที่ 3, เรื่องเดิม, หน้า 21.

วัตถุประสงค์

สำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518 ของโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการจะสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช
2518 ซึ่งเพิ่งเริ่มใช้ในระดั้มัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญ เฉพาะโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญใน
เขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น นอกนั้นจะไม่นำมาพิจารณา ขอบเขตของการวิจัยจำกัดอยู่เฉพาะ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ยกเว้นโรงเรียน
มัธยมซึ่งสังกัดกรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหา
วิทยาลัยของรัฐ และโรงเรียนมัธยมแบบประสม

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา อาจารย์ผู้
สอนและเจ้าหน้าที่ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผล และเจ้าหน้าที่
ห้องสมุด

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของคำบางคำ ที่ใช้ในการวิจัยนี้ซึ่งอาจ
แตกต่างไปจากที่ใช้นั้นอยู่ จึงขอให้ความหมายไว้โดยเฉพาะ ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ชุกรการและปกครอง ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา

หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึงครูซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา
พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และศิลปปฏิบัติ ของโรงเรียนมัธยม
ศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

อาจารย์ผู้สอน หมายถึงอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนาฏย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษาและศิลปปฏิบัติ หรือวิชาชีพของโรงเรียนมัธยม ศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

เจ้าหน้าที่ ในที่นี้หมายถึงเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ หรือทำงานเกี่ยวกับการแนะแนว ทะเบียน วิชาการ ศึกษาและห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

การใช้หลักสูตร หมายถึงการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518 มาใช้ในโรงเรียน โดยผู้บริหารรับนโยบายจากกระทรวงนำมาปฏิบัติในโรงเรียน โดยมอบหมายผ่าน หัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์ผู้สอน ซึ่งจะเป็นผู้ใช้โดยตรง เพื่อให้สอดคล้องกับความ ต้องการของ นโยบายเบื้องต้น

คาบ หมายถึงระยะเวลา 50 นาที

หน่วยกิต หมายถึง คาบของรายวิชาที่กำหนดตามเนื้อหาและลักษณะของรายวิชานั้น ๆ ถ้าหากเป็นวิชาภาคทฤษฎี รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงรายวิชาที่ใช้เวลาเรียน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 18 คาบ สำหรับวิชาภาคปฏิบัติ รายวิชา ที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงรายวิชาที่ใช้เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ 2 - 3 คาบต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 36 - 54 คาบ

ระดับคะแนน หมายถึงตัวเลขแสดงผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา กำหนด เป็น 4, 3, 2, 1, 0 ตามลำดับ

โปรแกรมการเรียน หมายถึงกลุ่มรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน ตามความถนัดความ สนใจ หรือตามแผนการเรียนต่อหรือประกอบอาชีพ

การวัดผลการเรียน หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ที่นำมาใช้เพื่อหาปริมาณการ เรียนรู้ของนักเรียนออกมาเป็นตัวเลข

การประเมินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูนำผลจากการวัดผลทุกรายการมาวินิจฉัย และชี้ขาดลงไปว่า นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับ ดีมาก ดี พอใช้ อ่อนหรืออ่อนมาก

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง ข้อความซึ่งระบุการกระทำหรือการแสดงออกที่นักเรียนแสดงออกให้เห็นได้ และครูสามารถวัดผลตามจุดประสงค์ได้ตรงกัน ทั้งนี้ โดยไม่ต้องแปลงความหมาย จุดประสงค์นั้นไปหลายทาง

กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดกรมต่าง ๆ หรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ หรือทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ การกำหนดกลุ่มโรงเรียนใน ส่วนกลาง แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ตามท้องถิ่นที่ตั้ง และจำนวนโรงเรียน ในส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 12 กลุ่ม ตามเขตการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้รับประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ว่าการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518 มีปัญหา มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขให้ทางโรงเรียนได้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นการสำรวจที่จะชี้ให้ผู้มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตร เห็นว่า หลักสูตรฉบับนี้ควรได้รับการปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้การใช้หลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
4. เป็นการช่วยกระทรวงศึกษาธิการในการแก้ปัญหาปัจจุบันและเตรียมรับปัญหาในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินงาน โดยศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสารคู่มือหลักสูตร ระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน ถึงปัญหา ความคิดเห็นต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตร ตลอดจนการฟังบรรยายของเจ้าหน้าที่จากกรมวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจที่จะใช้ถามบุคลากรในโรงเรียน

ลักษณะแบบสำรวจที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสำรวจความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบ ประมาณค่า และแบบปลายเปิด และมีจำนวนทั้งหมด 14 ฉบับ คือ

1. แบบสำรวจที่ 1 สำหรับ ผู้บริหารโรงเรียน
2. แบบสำรวจที่ 2 สำหรับ หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชา
3. แบบสำรวจที่ 3 - 10 สำหรับ อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ
4. แบบสำรวจที่ 11 -14 สำหรับ เจ้าหน้าที่แนะแนว ทะเบียน วัสดุ และห้องสมุด

นอกจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปทดลองใช้ กับบุคลากรดังกล่าวของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนวัดประดู่ ในทรงธรรม และโรงเรียนวัดสังเวช พร้อมกันนั้นก็นำแบบสำรวจไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหาข้อบกพร่อง และเสนอแนะแนวทางแก้ไข แล้วนำแบบสำรวจมาคัดเลือกและปรับปรุงใหม่บางข้อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสำรวจที่ได้ปรับปรุงแล้วไปส่งให้บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 16 โรง หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ ก็เริ่มเก็บแบบสำรวจคืนมาจนได้ครบทุกโรงเรียนโดยตนเอง แล้วนำมาแจกนับหาความถี่และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ คือ หาค่าร้อยละ ค่าสัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์โดยตำแหน่ง หลังจากนั้นก็นำผลการวิเคราะห์มาตีความเสนอผลการค้นคว้าเป็นตารางประกอบความเรียง สรุปผลการวิจัย อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะ